

Talouden tasapainottamisohjelma 2025–2027

Kaupunginvaltuusto hyväksynyt 17.6.2024 § 26

1. Taustaa

Kaupungin talous on erinomaisen vuoden 2022 jälkeen, jolloin saavutettiin yli 12 miljoonan euron plussatulos, vahvasti heikentynyt. Heikentynyt taloustilanne on aiheutunut useasta eri tekijästä, joista tärkeimmät ovat sote-uudistus, viime vuosien korkea inflaatio, työnantajanäkökulmasta kalliit työehtosopimusratkaisut (vuonna 2023 noin 4,9 % ja vuonna 2024 noin 4 % kustannusvaikutus), raskaan investointiohjelman aiheuttama nopeasti kasvanut poistotaso sekä kahden viime vuoden heikon väestökehityksen aiheuttama verotulokehityksen heikennys.

Vuoden 2023 tilikauden ylijäämä oli vielä noin 2,6 miljoonaa ja rakenteellinen tulos noin 870 000 euroa plussalla. Tulos oli hyvä suhteessa talousarvioon ja ennakko-odotuksiin, mutta ei nk. verohännän takia anna oikeaa kuvaa kaupungin taloustilanteesta. Ilman verohäntää jo vuoden 2023 tulos olisi ollut negatiivinen. Vuodesta 2024 eteenpäin tulokset tulevat ilman erillisiä tasapainottamistoimia olemaan raskaasti alijäämäisiä.

Tämä siitä huolimatta, että Kuntaliiton ylläpitämä verokehikko ja sen Kauniaista koskeva ennuste ennustaa kunnallisverotulojen nousevan vuoden 2024 noin 19,5 miljoonasta vuoden 2027 noin 23,9 miljoonaan euroon. Kyseiseen ennusteeseen tulee suhtautua varauksella, koska se perustuu tilastokeskuksen väestöennusteen, jonka mukaan Kauniaisten asukasluku vuoden 2027 lopussa olisi 10 745. Kauniaisten asuntotuotanto on tällä hetkellä sen verran hidasta, että väestökehitys ei tule vastaamaan tilastokeskuksen ennustetta ja täten myös verotulojen kehitys tulee olemaan ennustetta hitaampaa.

Vuoteen 2025 kohdistuu näillä näkymin noin 2,7 miljoonaa euroa ns. ulkoa tulevaa pysyvää kustannusnousua. Suurin tekijä ovat työehtosopimusten mukaiset palkankorotukset, jotka tämän hetken arvion mukaan tulevat nostamaan henkilöstökuluja yhteensä lähes 1,2 miljoonalla eurolla verrattuna vuoteen 2024.

Toiseksi suurin yksittäinen kustannusnousu aiheutuu TE-palvelu uudistuksesta, josta näillä näkymin on aiheutumassa lähes miljoonan euron lisäkustannuksen yleishallinnolle.

Valtionosuudet ovat samalla erinäisten reformien yhteisvaikutuksesta heikkenemässä noin 200 000 eurolla vuodesta 2024 vuoteen 2025. Viimeisin yksittäinen laaja kustannuksia nostava tekijä ovat HSL:n kuntaosuudet, jotka näillä näkymin ovat myös nousussa noin 500 000 eurolla vuoteen 2025, verrattuna siihen, mitä kaupunki on budjetoitunut vuodeksi 2024. Kaupungin pitää ts. sopeuttaa olemassa olevaa toimintaa, jotta nämä ulkoiset kustannusnousua aiheuttavat tekijät pääosin voidaan neutralisoida.

Kaikkein suurin Kauniaisten taloutta ja täten myös tulevaisuutta laajemmin uhkaava riskitekijä liittyy tällä hetkellä valmisteilla olevaan valtionosuusuudistukseen, joka on astumassa voimaan 1.1.2026. Kauniainen saa tällä hetkellä yhteensä lähes 12,4 miljoonaa euroa valtionosuutta ns. sote-erien muodossa. Kyseinen summa vastaa yli 3 kunnallisveroprosentin tuottoa.

Mikäli tähän erään tulee laajempia leikkauksia tai yhteismäärältään yli 21 miljoonan euron valtionosuuksiin muutoin tulee isoja leikkauksia, uhkaa se koko kaupungin sote-uudistuksen jälkeisen talouden perustaa.

Kauniaisten kaupunginvaltuusto on osana talousarviota 2024 strategisen tavoitteen ”kestävä ja terve kuntatalous” alla hyväksynyt strategisen toimenpiteen ”Laaditaan talouden tasapainottamisohjelma”, jonka mittari oli, että talouden tasapainottamisohjelma on hyväksytty kevään 2024 aikana.

Kestävän ja terveen kuntatalouden koko valtuustokautta koskeva nk. iso mittari on, että ”Kertynyt ylijäämä taseessa on vähintään 40 milj. € strategiakauden lopussa 2030 (eli strategiakaudella keskimäärin max -1,5 milj. € vuodessa)”. Kaupungin taseeseen kertynyt ylijäämä oli 31.12.2023 noin 55,8 miljoonaa euroa. Ilman tasapainottamisohjelmaa ja säästötoimia taseen ylijäämää olisi viimeistään vuoden 2027 lopussa noin 40 miljoonaa euroa (ks. sivu 3).

Kaupungin toteutuneet tilinpäätökset 2022 ja 2023 sekä talousarvio 2024

TULOSLASKELMA RESULTATRÄKNING (1 000 €)	TP BOKSLUT 2 022	TP BOKSLUT 2 023	TA BG 2 024
Myyntitulot - Försäljningsinkomster	6 352	4 150	3 817
Maksutulot - Avgiftsinkomster	4 813	3 003	3 361
- josta maakäyttösopimuskorvauksia	1 233	1 238	1 443
Tuet ja avustukset - Understöd och bidrag	2 078	1 437	899
Muut toimintatulot-Övriga verksamhetsintäkter	3 310	5 003	5 245
- josta maaomaisuuden myyntivoittoja	776	482	757
TOIMINTATULOT YHT - INKOMSTER TOTALT	16 553	13 593	13 322
TOIMINTATULOT YHT. ilman kertaluontoisia tuloja	14 545	11 873	11 122
INKOMSTER TOTALT utan extraordinära inkomster			
Valmistus omaan käyttöön - Tillverkning för eget bruk			
Henkilöstömenot - Personalutgifter	-38 875	-32 482	-33 261
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	-36 454	-9 572	-10 770
Aineet ja tarvikkeet - Material och varor	-6 903	-5 723	-6 977
Avustukset - Understöd	-4 474	-3 713	-3 412
Muut toimintakulut - Övriga verksamhetskostnader	-1 153	-1 226	-1 147
TOIMINTAMENOT YHT - UTGIFTER TOTALT	-87 860	-52 716	-55 567
TOIMINTAKATE - VERKSAMHETSBIDRAG	-71 307	-39 122	-42 245
TOIMINTAKATE ilman kertaluontoisia tuloja	-73 315	-40 843	-44 442
VERKSAMHETSBIDRAG utan extraordinära inkomster			
Verotulot - Skatteinkomster	87 636	31 904	26 916
Kunnallisvero ansiotulo - Kommunal inkomstskatt	80 269	25 326	19 457
Yhteisövero - Samfundskatt	2 501	1 695	1 326
Kiinteistövero - Fastighetsskatt	4 867	4 882	6 133
Valtionosuudet - Statsandelar	3 926	18 007	21 500
Rahoitustulot ja -menot -	373	780	400
Finansiella inkomster och utgifter			
VUOSIKATE - ÅRSBIDRAG	20 629	11 569	6 571
VUOSIKATE ilman kertaluontoisia tuloja	18 620	9 849	4 374
ÅRSBIDRAG utan extraordinära inkomster			
Suunnitelmapoistot - Avskrivningar enligt plan	-8 469	-8 981	-9 942
Varausten lisäys - Ökning av reserver	-10 000		
TILIKAUDEN TULOS	2 159	2 588	-3 371
RÄKENSKAPSPERIODENS RESULTAT			
TILIKAUDEN TULOS ilman kertaluontoisia tuloja	151	868	-5 568
RESULTAT utan extraordinära inkomster			

Kaupungin talousarvio 2024 ja suunnitelmavuodet 2025–2027, mikäli taloutta ei tasapainoteta ja kustannukset kehittyvät VM:n kuntatalousohjelman keskiarvojen mukaisesti

TULOSLASKELMA RESULTATRÄKNING (1 000 €)	TA BG 2 024	TS PLAN 2 025	TS BG 2 026	TS BG 2 027
Myyntitulot - Försäljningsinkomster	3 817	3 893	3 971	4 051
Maksutulot - Avgiftsinkomster	3 361	3 428	3 496	3 566
- josta maakäyttösopimuskorvauksia	1 443	1 200	570	0
Tuet ja avustukset - Understöd och bidrag	899	917	935	954
Muut toimintatulot-Övriga verksamhetsintäkter	5 245	5 350	5 457	5 566
- josta maaomaisuuden myyntivoittoa	757	0	0	0
TOIMINTATULOT YHT - INKOMSTER TOTALT	13 322	13 588	13 860	14 137
TOIMINTATULOT YHT. ilman kertaluontoisia tuloja	11 122	12 388	13 290	14 137
INKOMSTER TOTALT utan extraordinära inkomster				
Valmistus omaan käyttöön - Tillverkning för eget bruk				
Henkilöstömenot - Personalutgifter	-33 261	-34 138	-35 056	-36 068
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	-10 770	-12 573	-13 000	-13 416
Aineet ja tarvikkeet - Material och varor	-6 977	-7 040	-7 124	-7 210
Avustukset - Understöd	-3 412	-3 463	-3 522	-3 600
Muut toimintakulut - Övriga verksamhetskostnader	-1 147	-1 164	-1 184	-1 210
TOIMINTAMENOT YHT - UTGIFTER TOTALT	-55 567	-58 378	-59 887	-61 504
TOIMINTAKATE - VERKSAMHETSBIDRAG	-42 245	-44 790	-46 027	-47 367
TOIMINTAKATE ilman kertaluontoisia tuloja	-44 442	-45 990	-46 597	-47 367
VERKSAMHETSBIDRAG utan extraordinära inkomster				
Verotulot - Skatteinkomster	26 916	29 742	29 829	31 499
Kunnallisvero ansiotulo - Kommunal inkomstskatt	19 457	22 273	22 293	23 872
Yhteisövero - Samfundskatt	1 326	1 302	1 369	1 460
Kiinteistövero - Fastighetsskatt	6 133	6 167	6 167	6 167
Valtionosuudet - Statsandelar	21 500	21 216	21 150	21 200
Rahoitustulot ja -menot -	400	200	100	100
Finansiella inkomster och utgifter				
VUOSIKATE - ÅRSBIDRAG	6 571	6 368	5 052	5 432
VUOSIKATE ilman kertaluontoisia tuloja	4 374	5 168	4 482	5 432
ÅRSBIDRAG utan extraordinära inkomster				
Suunnitelmapoistot - Avskrivningar enligt plan	-9 942	-10 365	-10 847	-10 614
Varausten lisäys - Ökning av reserver				
TILIKAUDEN TULOS	-3 371	-3 997	-5 795	-5 182
RÄKENSKAPSPERIODENS RESULTAT				
TILIKAUDEN TULOS ilman kertaluontoisia tuloja	-5 568	-5 197	-6 365	-5 182
RESULTAT utan extraordinära inkomster				

2. Kaupungin taloustilanteen läpikäynti kevään 2024 aikana

Valtuusto ja valtuustoryhmät

Kaupungin taloustilannetta on kevään 2024 aikana käsitelty kaupunginvaltuuston talousseminaareissa 5.2. ja 8.4. Valtuustoryhmille on molempien talousseminaarien jälkeen toimitettu lista kysymyksiä, jonka perusteella virkamiehistö on yrittänyt muodostaa käsitystä valtuustoryhmien näkemyksestä tasapainottamisohjelman kestosta ja painotuksista. Ensimmäisen kyselyn perusteella enemmistö valtuustosta vaikutti kannattavan kolmevuotista tasapainottamisohjelmaa vuosille 2025–2027, joka nyt myös on ehdotus tasapainottamisohjelman pituudeksi.

Yksi kyselyiden avainkysymyksistä on ollut se, mikä valtuustoryhmien näkemys on säästöjen ja veronkorotusten suhteesta. Kyseinen kysymys on vahvasti jakanut valtuustoryhmiä.

Toisen kyselyn mukaan 3 valtuustoryhmää 6, jotka edustavat noin reilua 40 % valtuutetuista, on vastustanut verojen korotuksia ja katsonut, että koko tasapainotustarve tulee toteuttaa säästöjen muodossa. 3 muuta valtuustoryhmää ei ole kategorisesti vastustanut veronkorotuksia, mutta ovat myös painottaneet säästöjen tärkeyttä. Vahva enemmistö valtuustosta on kyselyiden perusteella vastustanut kiinteistöverojen korotuksia.

Valtuustoryhmien näkemystä säästöjen ja veronkorotusten suhteesta on kunnioitettu tasapainottamistoimia koskevassa esityksessä, painopisteen ollessa selvästi säästöissä.

Asukkaat

Valtuuston lisäksi kaupunki järjesti myös 22.4.2024 asukasillan kuntalaisille taloudesta, jossa kaupungin talouden tilannetta esiteltiin ja jossa käytiin keskustelua talouden tasapainottamisen vaihtoehtoista.

Valtuustoryhmien lisäksi talouden tasapainottamisen keinoista ja painotuksista on myös kysytty suoraan asukkailta 16.4-5.5.2024 auki olleella sähköisellä kyselyllä.

Asukaskyselyssä kuntalaisia pyydettiin priorisoimaan eri keinoja tasapainottaa kaupungin taloutta ja lisäksi tekemään konkreettisia ehdotuksia toimenpiteistä, joilla taloutta tasapainotetaan. Kyselyyn tuli yhteensä 192 vastausta, josta 104 eri vastaajaa ehdotti myös toimenpiteitä talouden tasapainottamiseksi.

Asukaskyselyyn vastanneet asukkaat priorisoivat talouden sopeuttamisen keinoja seuraavasti (Arvioi väittämiä asteikolla 1-5. 1 = täysin eri mieltä, 5 = täysin samaa mieltä.):

1. Investointeja karsimalla (3,6)
2. Palvelu- ja asiakasmaksuja korottamalla (3,5)
3. Kunnan tuloveroprosenttia korottamalla (3,2)
4. Palveluja karsimalla ja Kiinteistöveroprosentteja korottamalla (2,9)
5. Palveluiden laadusta tinkimällä (2,3)

Ehdotuksia toimenpiteistä, joilla taloutta sopeutetaan, oli hyvin monesta eri kategoriasta. Kyselyn tulokset löytyvät kokonaisuudessaan oheismateriaalina.

3. Tasapainottamistoimet 2025–2027

Säästöt	
Henkilöstömenot	2,1 miljoonaa
Kiinteistöt	400 000
Palvelujen ostot, aineet ja tarvikkeet sekä avustukset	1,1 miljoonaa
Säästöt yhteensä	3,6 miljoonaa

Tulot (ei kertatuloja)	
Kunnallisveron korotus 4,40 -> 4,70 (TA 2025)	Noin 1,5 miljoonaa
Palvelu ja asiakasmaksujen korotukset	50 000 euroa

Investointikatto vuosittain toistuville investoinneille	
	Summat per vuosi korkeintaan, 3 vuoden keskiarvo (suluissa keskiarvo vuosilta 2022–2024):
Rakennusten elinkaarta jatkavat investoinnit	1,2 miljoonaa (1,3)
Liikenneväylät	0,8 miljoonaa (0,94)
Viheralueet	100 000 euroa (178 000)
IT-hankinnat	350 000 euroa (445 000)
Ruoka- ja puhdistuspalveluiden laitehankinnat	80 000 euroa (113 000)
Konekalusto	300 000 euroa (332 000)

Tulos	
Vuoden 2027 tulos	Vähintään 0-tulos

4. Tasapainottamistoimien avaus

Henkilöstömenot

Henkilöstömenot muodostavat yhteensä noin 60 % kaupungin kaikista menoista, joten on väistämätöntä, että myös säästötoimien pääpainopiste on henkilöstömenoissa. Henkilöstösäästöt toteutetaan pääasiassa täyttölupamenettelyn kautta eläköitymisten ja työpaikkavaihdosten yhteydessä.

Tarkastelussa ovat myös ulkoistukset, siltä osin kuin ne ovat kokonaistaloudellisesti järkeviä. 2,1 miljoonan säästö tarkoittaa pysyvää säästöä suhteessa taloustaulukko 2 perusrataan.

Henkilöstösäästöjen toteutus tulee edellyttämään toiminnan tehokkuuden parantamista sisäisiä toimintamalleja ja prosesseja tehostamalla, mutta toteutus tulee edellyttämään myös erillisiä poliittisia päätöksiä.

Kiinteistömenot

Kiinteistöjä koskevat säästöt ovat nettosäästöjä, jossa on huomioitu ainoastaan suorat kiinteistöihin liittyvät ylläpitokulut vähennettynä mahdollisilla vuokratuloilla. Todelliset säästöt ovat ajan mittaan tätä suuremmat, koska pienempi kiinteistökanta pienentää korjausvelkaa ja vaikuttaa myös henkilöstömenoihin. Mahdollisista kiinteistömyynneistä tuloutuvia kertakorvauksia ei ole myöskään huomioitu taulukossa, koska ne ovat kertaluontoisia. **Päätökset kiinteistöistä, joista luovutaan, taulukon tavoitteen saavuttamiseksi tehdään syksyn 2024 aikana.**

Tavoite on myös luopua kaupungin omasta jäähallista tasapainottamisohjelmakauden aikana. Oman jäähallin ylläpitokulut ovat vuositasolla kokonaisuudessaan noin 0,5 miljoonana euron luokkaa.

Vaikka jäähallista luopumisen myötä kiinteistökulut laskisivat jo yksinään yli kiinteistöihin kuuluvan tasapainottamistavoitteen, ei kaupungin kokonaissäästö olisi kuitenkaan läheskään näin suuri. Syy tähän on se, että korvaava ratkaisu edellyttää uutta avustusrakennetta. Uusi avustustarve on vielä tällä hetkellä täysin auki. Kiinteistösäästöjen pääpaino tulee olemaan muissa kiinteistöissä kuin jäähallissa luopumisessa, vaikka sitäkin tavoitellaan.

Sote-kiinteistöjen luovutukset olisivat tämänhetkisille vuokratasoilla tuloslaskelmapuolella nettovaikutukseltaan negatiivisia, mutta niiden osalta tehdään erillinen kokonaisarvio. Mikäli päädytään kiinteistöjen myyntiin, olisi suositeltavaa rahastoida myyntitulot, jotta kaupungille jää pysyvä ja mielellään ajan mittaan kasvava lisätulo paikkaamaan käyttötaloutta.

Palvelujen ostot, aineet ja tarvikkeet sekä avustukset

Palvelujen ostot, aineet ja tarvikkeet sekä avustukset muodostavat yhteensä noin 40 % kaupungin menoista ja niiden osalta arvioidaan, että on mahdollista saavuttaa noin miljoonan euron säästöt suhteessa taloustaulukko 2 perusrataan.

Näidenkin säästöjen toteutus on osittain riippuvainen poliittisista päätöksistä ja mm. siitä, että päätökset kaupungin kiinteistökannan vähentämisestä saadaan aikaiseksi.

Investointikatto

Yksi suurimmista tekijöistä, joka Kauniaisissa heikentää tulosta ja sitä kautta myös lisää tasapainottamistarvetta ovat investoinnit ja niiden aiheuttama poistotason nousu. Asukaskyselyssä suosituin vaihtoehto talouden tasapainottamiseksi oli myös investointien karsiminen. Tasapainottamisohjelman aikajaksolle sijoittuvista suurista investoinneista kaupunkiratainvestointiin on jo sitovasti sitouduttu ja Kasavuoren A-siiven korvaava investointi on A-siiven heikon kunnon takia käytännössä pakollinen.

Tasapainottamisohjelmassa esitetään investointikattoa vuosittain toistuville investoinneille. Kyseiset investoinnit ovat poistoajaltaan lyhyempiä investointeja, joka myös tarkoittaa sitä, että investointitaso pieneneminen nopeammin näkyy poistotasossa ja siis hidastaa poistotason nousua. Ehdotus on tehty muotoon, jossa investointikatto muodostuu kunkin kategorian osalta 3 vuoden keskiarvon perusteella.

Tämä siksi, että se mahdollistaa sen, että tarvittaessa yksittäisenä vuotena on mahdollisuus toteuttaa laajempi ja kustannustehokkaampi kokonaisuus, esimerkiksi myönteisessä markkinatilanteessa, mutta se vastaavasti laskee tulevien vuosien investointimahdollisuuksia. Vuosittain toistuvien investointien investointikattoa on todennäköisesti tarpeen pidentää myös tasapainottamisohjelman päättymiseen jälkeen.

Muihin kuin kahteen edellä mainitun laajaan investointiin ja vuosittain toistuviin investointiin on tässä taloustilanteessa suhtauduttava erittäin kriittisesti sekä itse hankkeiden kuin niiden laajuuksien osalta. Poikkeuksena tähän ovat sellaiset esimerkiksi ohjelmisto tai energiatehokkuusinvestoinnit, joiden osalta pystytään kohtalaisen suurella varmuudella varmistamaan, että ne muutaman vuoden aikajaksolla maksavat itsensä takaisin laskevinä käyttökuluina.

Ohjelman jälkeen toteutuvan suomenkielisen alakoulurakennuksen rakentamisen kaavoitusta ja suunnittelua viedään vuosina 2025–2027 eteenpäin aiemmin suunnitellun mukaisesti.

Verotulot

Valtuustoryhmien ja asukkaiden näkemyksiä on huomioitu siten, että kiinteistöveroihin ei esitetä korotuksia. Kuten aikaisemmin on todettu, on tasapainottamisohjelman painopiste selvästi säästöissä, mutta kunnallisveroon esitetään vuodesta 2025 alkaen maltillista 0,3-prosenttiyksikön korotusta, joka tuo arviolta 1,5 miljoonan euron vuosittaiset lisätulot kaupungille.

Veronkorotus tuo vuonna 2025 arviolta noin 1,3 miljoonan lisätulon. Lisätulo nousee tämän hetken arvion mukaan vuodeksi 2027 noin 1,5 miljoonaan verrattuna siihen, että veroaste pysyisi nykyisessä 4,40 %ssa.

Tasapainottamistoimien painopiste on säästöissä, jotka muodostavat noin 70 % tulosparannuksesta, veronkorotuksen osuuden ollessa noin 30 %.

Palvelu- ja asiakasmaksujen korotukset

Asukaskyselyn toiseksi suosituin tapa tasapainottaa kaupungin taloutta oli palvelu- ja asiakasmaksujen korotukset. Lainsäädäntö, esimerkiksi varhaiskasvatuksessa, asettaa kuitenkin varsin tiukat reunaehdot sille, minkälaisia maksuja kunta voi periä kuntalaisilta.

Lisätuloja on tästä palvelu ja asiakasmaksujen korotusten tämän takia saavutettavissa hyvin maltillisesti, arviolta vain noin 50 000 euroa. Käytännössä kaikki palvelu- ja asiakasmaksujen korotukset vaativat erilliset poliittiset päätökset ennen toimeenpanoa.

Tasapainottamisohjelman lopputulema

Tasapainottamisohjelman täysimääräisen toimeenpanon minimitavoitteena on, että vuoden 2027 tulos olisi vähintään 0. Mikäli 0-tulosta ei saavuteta siitä huolimatta, että kaikki tasapainottamisohjelman mukaiset säästöt toteutuvat, lisätään lähtökohtaisesti menosäästöjä, kunnes 0-tulos saavutetaan.

Todettakoon, että yhden säästökategorian suunniteltua isommalla säästöllä on myös mahdollista kompensoida toisen kategorian tavoitetta pienempää säästöä. Tärkeintä on, että saavutetaan vähintään 0-tulos vuodeksi 2027.

Kaupungin talousarvio 2024 ja tilinpäätös 2027, mikäli tasapainottamisohjelma toteutuu täysimääräisenä ja verotulot sekä valtionosuudet toteutuvat ennusteen mukaisina

TULOSLASKELMA RESULTATRÄKNING (1 000 €)	TA BG 2 024	UUSI NYA 2 027
Myyntitulot - Försäljningsinkomster	3 817	4 066
Maksutulot - Avgiftsinkomster	3 361	3 581
- josta maakäyttösopimuskorvauksia	1 443	0
Tuet ja avustukset - Understöd och bidrag	899	954
Muut toimintatulot- Övriga verksamhetsintäkter	5 245	5 586
- josta maaomaisuuden myyntivoittoja	757	0
TOIMINTATULOT YHT - INKOMSTER TOTALT	13 322	14 187
TOIMINTATULOT YHT. ilman kertaluontoisia tuloja	11 122	14 187
INKOMSTER TOTALT utan extraordinära inkomster		
Valmistus omaan käyttöön - Tillverkning för eget bruk		
Henkilöstömenot - Personalutgifter	-33 261	-33 968
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	-10 770	-12 416
Aineet ja tarvikkeet - Material och varor	-6 977	-6 810
Avustukset - Understöd	-3 412	-3 500
Muut toimintakulut - Övriga verksamhetskostnader	-1 147	-1 210
TOIMINTAMENOT YHT - UTGIFTER TOTALT	-55 567	-57 904
TOIMINTAKATE - VERKSAMHETS BIDRAG	-42 245	-43 717
TOIMINTAKATE ilman kertaluontoisia tuloja	-44 442	-43 717
VERKSAMHETS BIDRAG utan extraordinära inkomster		
Verotulot - Skatteinkomster	26 916	32 983
Kunnallisvero ansiotulo - Kommunal inkomstskatt	19 457	25 356
Yhteisövero - Samfundskatt	1 326	1 460
Kiinteistövero - Fastighetsskatt	6 133	6 167
Valtionosuudet - Statsandelar	21 500	21 200
Rahoitustulot ja -menot -	400	100
Finansiella inkomster och utgifter		
VUOSIKATE - ÅRS BIDRAG	6 571	10 566
VUOSIKATE ilman kertaluontoisia tuloja	4 374	10 566
ÅRS BIDRAG utan extraordinära inkomster		
Suunnitelmapoistot - Avskrivningar enligt plan	-9 942	-10 614
Varausten lisäys - Ökning av reserver		
TILIKAUDEN TULOS	-3 371	-48
RÄKENSKAPSPERIODENS RESULTAT		
TILIKAUDEN TULOS ilman kertaluontoisia tuloja	-5 568	-48
RESULTAT utan extraordinära inkomster		

5. Lopuksi

Kauniaisten väestökehitys vuosina 2022–2023 on ollut selvästi negatiivinen, asukasluvun laskettua vuoden 2021 lopun 10 401 vuoden 2023 lopun 10 285. Tällä on selvästi ollut myös heikentävä vaikutus kunnallisverokertymään, ilman että se vastaavalla tavalla olisi mahdollistanut menojen laskua tai vaikuttanut pitkäaikaisiin investointitarpeisiin.

Kaavoitusprosessit ovat monivuotisia, ja aikajänne siitä, kun kaavoitus aloitetaan siihen, että uusi asukas muuttaa valmistuneeseen asuntoon on sitäkin pidempi. Näiden prosessien kokonaiskesto on sellainen, että 3 vuoden kestoiseen tasapainottamisohjelmaan ei kaavoitukseen liittyvillä toimilla ehditä saada apua.

Kuten talousseminaarissa 8.4. esitelty MDI väestön nykytilannetta kuvaavasta esityksestä kävi ilmi, Kauniaisten muuttovoitto aikajaksolla 2010–2022 painottui vahvasti nk. suuritulosten ryhmään, eli yli 52 000 euro vuodessa tienaaviin, jonkalaisia muuttajia kaikki muutkin Suomen kunnat tavoittelevat.

Vaikka kaavoitus ei juurikaan tulekaan tuomaan apua tasapainottamisohjelmakaudella, on kaikki syy saada vauhtia kaavoitusprosessien läpivientiin, jotta pystytään saavuttamaan kaupunkistrategian kasvutavoite 0,75 %/v., viiden vuoden keskiarvon perusteella. Tämä on olennaista myös, jotta kaupungin työikäinen väestö ei lähtisi tulevaisuudessa laskemaan MDI väestöennusteen nk. heikon kehityksen mukaisesti, jolla olisi vahvasti negatiivinen vaikutus kaupungin verokertymään.

